

Descendanten

de nalatenschap van Jan Hendrik

Julino Willem Anthony

Geredigeerd door: Daan Nijssen

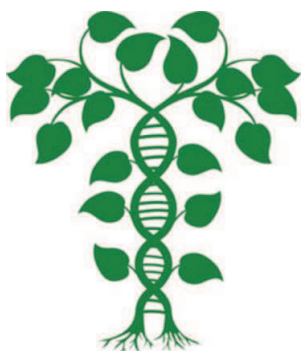
Copyright © 2016 William Anthony

All rights reserved.

ISBN: 978 94 6345 020 1

DEDICATIE

Opgedragen aan mijn voorgeslacht

INDEX

Erkentelijkheid	i
Inleiding	ii
01 Strafkolonie	Pg # 01
02 Te Huur	Pg # 09
03 Rijksambtenaren	Pg # 15
04 Kerk versus Staat	Pg # 21
05 Driehoek	Pg # 29
06 What's In A Name	Pg # 39
07 Een Preek	Pg # 48
08 Het Gezin	Pg # 54
09 Dat Lapje Grond	Pg # 64
10 Deal	Pg # 71
11 Verwantschap	Pg # 78
12 De Naamdrager	Pg # 85
13 Tot Slot	Pg # 96
Literatuuropgave	Pg # 102
Over De Auteur	Pg # 104

ERKENDELJKHEID

Nelson Anthony voor zijn uitleg van de satellietachtige plattegronden,
Walt Robbins, Jr. voor het toesturen van het Gracie Mansion Historic
Report, Geertruida van Arneman voor het verfrissen van mijn
geheugen, mijn eigen geduld en de Rinconeros voor de hulp,
Stichting Kadaster & Hypotheekwezen Bonaire en Nationaal
Archief Curaçao.

Een bijzonder dankwoord aan: Son Macaya, ex-collega bij Shell
Curaçao N.V. voor het gladstrijken van het persbericht in
Papiamento, Geerhard Bolte voor zijn tips en begeleiding bij het
formuleren van de flaptekst.

INLEIDING

Dit verhaal wordt ingeleid met een vertelling over een aantal gebeurtenissen die van enige betekenis zijn voor het verhaal. Nee, het is geen verhaal over slavernij, al komt mijn familienaam wel uit die periode. Vandaar die link. Hoewel de neiging er was om een leemte te vullen met gissen, heb ik dit zoveel mogelijk achterwege gelaten. Dit laat meer ruimte over voor een eigen fantasie. Op mijn zoektocht naar de achtergrond van mijn familienaam bleef ik stilstaan bij een discussie tussen de kerk en de staat over het huwelijk van slaven, de wettelijk erkenning van hun kinderen en het genot van de voordelen van het burgerrecht. Ik had geen flauw idee waar de zoektocht uit zou komen: op een kunuku of in een landhuis.

Mijn belangstelling voor de geschiedenis van mijn familienaam werd al in 1998 opgewekt. Ik was op Bonaire, maar bracht een nacht door op Curaçao. Daar kreeg ik een blad waarop een korte stamboom was getekend. De naam Inias stond er op. Nooit eerder had ik van die achternaam gehoord. Het heeft me benieuwd gemaakt. In 2008 was ik weer op Bonaire. Veel mensen hielden zich destijds bezig met het uitzoeken van hun verleden. Aan mij werd de naam van een website gegeven om de naam na te zoeken. Terug in Nederland ben ik gaan kijken of er over Inias iets te vinden was en ja hoor, ik vond het: Anthony en de naam Inias.

De samensteller heeft de hele familie bij elkaar geplaatst. Dat scheelde mij veel tijd. Toen kwamen ook de vragen. Wie waren ze, hoe waren ze op Bonaire beland en wat deden ze? Zo ben ik geïnteresseerd geraakt in de geschiedenis van mijn familienaam.

Daarnaast rees ook de vraag op welke wijze de familie aan de eigendommen is gekomen. Dit heb ik uitgezocht. Het verhaal is gekoppeld aan de omstandigheden uit die tijd, maar ik kan er niet echt met plezier over spreken. Het was geen vrolijke periode, maar het maakte mijn ommetje in het verleden, ondanks alle ellende, een helder en aangenaam uitstapje. Persoonlijk houd ik me niet druk bezig met het verleden. Voorbij is voorbij, denk ik. Maar helderheid en duidelijkheid kunnen soms verfrissend zijn. Ik ben zorgvuldig met de gevonden informatie omgegaan, doch dit biedt geen garantie op volledigheid.

1. STRAFKOLONIE

Een kind komt niet uit de wolken vallen, maar wordt geboren door menselijke handelingen. Het ontbreken van de naam van de vader op een geboorteakte, van de geboorteakte zelf, van een aantekening of van een huwelijksakte, was in die tijd gewoon. Niet omdat de vader onbekend zou zijn. Er was geen burgerlijke stand. Hier en daar konden aantekeningen worden gemaakt, zij het dat die wettelijk gezien niet geldig waren. Er woonden niet zoveel mensen op het eiland en in zo'n kleine gemeenschap wist iedereen wie bij wie hoorde. Het was Jan van Dora, vervolgens was Dora van Dorin. Uiteindelijk werd het Jan van Dora van Dorin di Flaku. Ook Mario di Pechi Bomba of Helena van Flora van Martha.

Op de website bonairefamily.com schreef drs. John Gerard Schermer - geboren in Rincón, Bonaire in het jaar 1935 - over de ontwikkeling van voor- en achternamen op Bonaire. De genealogie van het Bonaireaanse volk wordt door hem onderverdeeld in vier categorieën van families, namelijk:

A. Slaven van de West-Indische Compagnie (WIC)	1700-1791
B. Gouvernementsslaven	1800-1863
C. Particuliere slaven	1800-1863
D. Vrije personen	1800-1900

De naam van Stefanus Martien Anthony vond ik in categorie D. Het heeft enige tijd geduurd voordat ik me heb gerealiseerd dat ik op een interessant spoor zat. Op basis daarvan begon ik mijn zoektocht naar de achtergrond van mijn familienaam Anthony. John Schermer: "In 1816 vinden we een veelvoud van nieuwe

familienamen. Een goede verklaring hiervoor is dat de meeste nieuwe familienamen zijn afgeleid van voornamen van de ons bekende namen." Verder zegt hij dat nog meer nieuwe namen zijn ontstaan door manumissie; het gouvernement gaf een slaaf die vrij kwam een nieuwe naam. Particuliere slaven kregen namen die verwezen naar de eigenaar. Als voorbeeld noemt hij de achternaam Zustermin. Volgens hem was dat een naam voor een slavin, die borstvoeding gaf aan een kind van de familie Leseur (zuster). Onderweg heeft het Meertens Instituut mij online over de middeleeuwse (voor)naamgeving geïnformeerd. Het had onder andere te maken met religieuze toewijding, mode en status. Meertens Instituut: "Tot voor enkele decennia gold in de meeste families de regel dat er vernoemd werd naar familieleden. Veelal kwamen eerst de grootouders aan de beurt en vervolgens de tantes en ooms van het kind... In de gewoonte van vernoeming, het overdragen van een voornaam van een familielid op een nieuwgeborene, schuilt oorspronkelijk de voorstelling van het herleven van een vroegere generatie. Men neemt wel aan dat onze verre voorouders geloofden dat met de naam ook iets van de vernoemde werd doorgegeven, omdat aan namen een magische kracht werd toegekend". Maar wie bracht mijn familienaam Anthony naar dat magisch eiland Bonaire? Om daarachter te komen was het nodig een wandeling te maken in de periode van mijn voorouders. Volgens pater Nooijen bestond de bevolking van Bonaire in 1806 uit 1217 personen, in 1818 uit 1135 personen en in 1866 uit 3722. Het aantal slaven was op 1 Januari 1817 slechts 290, in 1836 was dit 524, in 1853 656 en in 1863, kort voor de emancipatie, was het tot over de 700 geklommen. Een jaar na de opheffing van de slavernij was de slavenbevolking, in verhouding tot de vrijen, zeer gering. Op Bonaire waren op een bevolking van 3250 zielen 706 slaven. Zo kreeg ik een beeld van de groep waarin ik had te zoeken.

De oorspronkelijke bewoners waren Indianen. Sommige Kleurlingen die afstamden van Indianen en Negers kunnen ook daarbij gerekend worden. De oorzaak van deze vermenging hield verband met de functie die het eiland vroeger had. De Kolonie bezat in Rincon een inrichting voor slaven. Het eiland zelf werd als strafkolonie gebruikt. Mensen werden wegens een ontierend vonnis voor kortere of langere tijd daarheen gedeporteerd. Daar moesten

ze voor straf werken in de zoutpannen. Wie niets te zoeken had op het eiland werd niet toegelaten. De slaaf die stout was geweest op Curaçao werd daar niet afgewerkt, maar voor zijn exploitatie op karwei gezonden naar Bonaire. Die maatregel, naast een aantal anderen, werd in 1745 werd tijdens het directoraat van Isaak Faesch weer ingevoerd. Zij moesten vooral op de zoutpannen werken.

In het verslag gedateerd Willemstad 10 januari 1949, opgemaakt door N. Van Meeteren, staat dat het misschien vóór de tijd van Lauffer was voorgekomen dat Bonaire als een verbanningsoord voor misdadigers werd gebruikt. Johan Rudolph Lauffer was militair gouverneur en daarna civiel gouverneur naast de Engelse militair-gouverneur lord Hugh Seymour. In ieder geval zoals eerder opgemerkt, Bonaire werd gebruikt als verbanningsoord naar de zoutpannen. Ten aanzien daarvan tikte pater Nooijen me op de schouder en zei:

“In het jaar 1626 kwam het schip van Boudewijn Hendriksz aan op Bonaire. Om exact te zijn op 10 februari, zoals ik het heb vernomen uit het tijdschrift Neerlandia. Ze zette koers naar Bonaire nadat het aanslag op het eiland Puerto-Rico in October 1625 was mislukt. Boudewijn Hendriksz was burgemeester van Edam. Ze gingen op Bonaire aan wal, slachten veel schapen en lammeren. Ze hebben hun lading ingescheept en de admiraal zette 11 Spanjaarden en Portugeezen, die hij op zijn reizen had gevangen genomen, aan wal en vertrok den 17den April. Het waren gevangenen van Nederland. En die wilde van ze af.”

De Laet vertelde dat de piraat Joost van Trappen, alias Banckert, in 1629 op Bonaire was en Spanjaarden zag op het eiland. Ze woonden in de buurt van Rincon, waar ze zich bezighielden met veehouderij. De Laet:

“Er was veel vee op Bonaire, stieren, varkens, paarden, geiten en schapen”.

“Ja”, zei Hartog, “dat hebben de Spanjaarden meegebracht”.

De vermoeden is dat de Spanjaarden op het eiland een straf moesten uitzitten. Johan Hartog denkt dat ze dan schapehuid voor de koning van Spanje moesten voorbereiden. Het zou best kunnen

dat dit bezigheid uitgroeide en ertoe heeft geleid dat Bonaire een soort strafkolonie werd. De Laet merkte op dat op 20 Januari 1630 admiraal Pieter Adriaansz op Bonaire aankwam in het dorp Rincon. Het werd geheel verlaten aangetroffen. Een Hollandse schipper was onderweg naar het dorp, maar dwaalde af. Hij werd doodgeslagen, een andere raakte zwaar gewond. Daarom liet de admiraal de boel in de fik steken en verwoesten. “De bewoners van het dorp dachten het terugweg te kunnen smoren door de mondi waar de troepen doorheen moesten trekken, in brand te steken. Maar zij namen een ander weg, leden in het geheel geen schade en vertrokken op de 24ste uit Bonaire.”, zei De Laet met een grijns op zijn gezicht.

Van Meeteren gaat verder met vertellen:

“Zo werden twee valse munters op 21 Januari 1800 veroordeeld tot ‘en twintig Jaaren op Aruba of Bonaire gebannen om daar met haar han ten dienste van den Lande hun kost te verdienen’. Deze praktijk werd voortgezet. Ook militairen, die wat misdreven hadden, werden naar Bonaire gestuurd.”

In het journaal van de kapitein der Indianen onder dagtekening van 11 Mei 1817 constateert hij onder meer dat bij het arriveren van Zr. Ms. gollet de Kolonist, schipp A. Degorter twee militairen mede gebracht waren om voor 't Land te werken. De ene was Duys en de andere Freudenthijn. Onder datum 19 juni van hetzelfde jaar (1817) constateert hij: "hier gearriveerd de vrije lieden de gewissen soldaat in Engelsche dienst was; met de Nederlandsche gollet Saley; schipp: Eduard Bisschop". En zo ging het door. Eveneens werden gedurende meer dan zes jaren veroordeelden uit Nederland naar Bonaire getransporteerd. Daar moesten ze de meer aanhoudende en zwaardere arbeid verrichten, zoals de zoutwerken, het branden van kalk, het bakken van pannen en stenen, het kappen van hout, enz.

Na 1800 ontwikkelde zich langzamerhand ook een blanke bevolkingsgroep, bestaande uit nakomelingen van ambtenaren, militairen en een paar anderen, die zich òf met een speciale vergunning òf clandestien op het eiland hadden gevestigd.

In 1840 kwam er een nieuw WIC-slavenreglement. Daarin stond dat men nooit langer dan 8 jaar te werk mocht worden

gesteld in de Bonaireaanse zoutpannen. Na het uitzitten van hun straf kregen de slaven de vrijheid om te gaan wonen en werken in Rincon. De veroordeelden bleven, nadat hun straftijd was afgelopen, daar wonen, trouwden of leefden in concubinaat, vormden een gezin en werden de stamvaders. Hun hutten hadden ze tussen die van de slaven in gebouwd en ze leefden vrolijk met elkaar samen. De hutten waren gemaakt van stro en takken en hadden lemen muren. Hier en daar stond een huis gemaakt van stenen. Ook op deze geïntegreerde wijze konden familienamen op Bonaire zijn gekomen. Naast de personen die hun straf op het eiland moesten gaan uitzien mochten in principe alleen de militairen - die op de plantages en de detentiehuizen toezicht moesten houden - op het eiland, maar met speciale toestemming van de regering mochten andere personen zich daar vestigen om landbouw of veeteelt uit te oefenen. Ondanks het vestigingsverbod lukte het veel mensen om daar te blijven. De controle op naleving van de regels was niet zo streng en vaak werd het langdurige verblijf van personen gedoogd. Uiteindelijk werd de maatregel helemaal ingetrokken omdat die niet meer te handhaven was. In 1863 kwam er in ieder geval een einde aan. Sommigen mensen zijn voorgoed op het eiland gebleven.

Opvallend is dat bij veel huizen in Rincon de voordeuren zich aan de noord- of zuidzijde bevinden. Is dat niet opvallend? Misschien heeft het te maken met de wind en de zon.

De drager van mijn familienaam Anthony moest voet aan wal hebben gezet rond het jaar 1780. Volgens pater Nooijen komt die familienaam van een familie die vóór de Engelse periode op Bonaire woonde. Dat zou de vader van Stefanus Martien Anthony kunnen zijn. Van Stefanus zelf is weinig bekend. Het werd dus een ingewikkeld operatie. In ieder geval waren zijn ouders ten minste 9 maanden vóór zijn geboorte op het eiland.

Schema A. laat zien hoe de namen door elkaar lopen.

Julino Willem Anthony

jarig	Manu	Huwe	No.	Akte	Overt	Gebor	
52	1837					Janga (jarig), anna cathalina	x koraal met veel kabrieten
521		1864	h12			1813 jarig, martis william	x calvo (jansen), johanna
anthony	1839	1841	h2	g.cc		1816 janga, martha francisca	x anthony, stephanus martien
		1861			1903	1818 hoze	
523		1866	h32			1820 cadet	x soliana, apolonia
523w		1882	h11				cadet (wdn) x manuel, anna cathalina (1895+)
524						1823 geertruida	x
525		1865	h64	o24	1872	1825 domingo	x carolina, dominga (1899+)
		1839				1829 louis	
521		1864	h12			jarig, (janga), martis william	x calvo, johanna 1834 uit cur, suriname
				#		1839 antoin abbad	
				#		1846 celestijn	x trinidad, catharina regina
				#		1849 saturnilia martilia	
523		1866	h32			janga (jarig), cadet van cathalina	x soliana, apolonia
	1841			#g	1889	1838 rosalia	x statie, salomon
	1863			#		1840 castor	
	1863			#		1847 karel	
	1863	1898	h7	#		1850 janga, maria louisa	x pelgrim, theodorus
						1853 anna	
					1856 ??	1856 reinier janga	
523w		1882	h11			janga, cadet (wdn) x manuel, anna cathalina	
					1912	1859 johannes	x manuela, eugenia

Schema A. Bron: bonairefamily.com

Na de Emancipatie was het idee van Bonaire als strafkolonie niet helemaal verdwenen. In de periode 1940-1945 besloot de Nederlandse regering bij het uitbreken van de oorlog drastische maatregelen te nemen om elke subversieve activiteit in Oost- en West-Indië door Duitse of Nederlandse vijanden van de geallieerde democratische zaak tegen te gaan. Reeds in 1939 werden voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een interneringskamp voor vijandelijke buitenlanders en subversieve Nederlandse elementen. Het kamp werd dag en nacht streng bewaakt, alhoewel de kans om te ontsnappen zeer gering was.

Pierre Lauffer, een nakomeling van Johan Rudolf Lauffer, heeft in dat kamp als bewaker gewerkt. In dat kamp heeft Pedro Pablo Medardo de Marchena de tekst van *Esta Dushi* geschreven.

Razia op Curaçao, 10 mei 1940; de meeste gearresteerden brachten de volgende vijf jaar door in het interneringskamp op Bonaire.

Enveloppe van een brief vanuit de interneringskamp Bonaire, met datum poststempel 30 juni 1940.

Op de foto zijn een Nederlandse officier en een inlandse soldaat te zien in een van de uitkijkposten. Vanwege de prikkeldraadomheiningen was het zeer moeilijk hier vandaan te ontsnappen. Cactus groeide tussen de hekken.

2. TE HUUR

Het waren roerige tijden op Bonaire. De eerste jaren van de negentiende eeuw stonden veelal in het teken van politiek en revoluties, de Napoleontische oorlogstijd. De Britten namen tot twee keer toe het gezag over het eiland af van Nederland. Eerst van 1800 tot 1802 en daarna nog een keer in 1804, om in datzelfde jaar weer te vertrekken. De nieuwe vice-commandeur van Bonaire, Johannes de Palm Hzn., kondigde bij zijn aankomst op het eiland een aantal impopulaire maatregelen aan. In een brief van 22 december 1805 schreef Johannes Palm aan Gouverneur P.J. Changuion dat de bewoners van Bonaire allen in haat en nijd leven. "Dat onchristelijk is voor mensen, die anders moesten leven om Gods zegen te genieten", was de boodschap. Hij kreeg als antwoord dat de mensen leven als echte kinderen van de catechismus. De mensen hadden honger en misschien hadden ze daardoor ruzie met elkaar. Changuion installeerde een commissie om te onderzoeken hoe de situatie verbeterd kon worden. Pater R.H. Nooyen noemt in zijn boek *Cornelis Marten, i cien anja di Bonaire*, 1959, een aantal maatregelen die voorgesteld waren door Johannes de Palm. Het betrof een besluit over de vrije teelt van ezels, paarden, cabrieten en klein vee. Het besluit ontving verzet bij de Indiaanse inwoners. Bij request gedagtekend 4 januari 1806 hebben de Indianen een klacht ingediend. Deze werd met behulp van pastoor J.J. Pirovano afgehandeld. De kabrienteelt werd oogluikend toegelaten, maar gouverneur Lauffer stelde een tegenprestatie voor om bij provisie hun genot van aloude privilege

toe te staan, maar dat was niet alles. De Indianen eisten ook hun gelijke rechten op. Ze hebben geklaagd dat de vroegere slaven, die door geld of anderszins vrij waren geworden en op het eiland woonden zelf het recht op veefokkerij hadden toegeëigend en koralen bezaten die groter waren dan die van de Indianen. Het grootste gedeelte van de kabrieten die naar Curaçao werden vervoerd behoorde aan de slaven die op het eiland toegelaten waren. Waarom zij wel en wij niet? Daar komt het op neer. Overigens, daarbij valt te vermelden dat uit het ingelaste onderzoek naar aanleiding van het verzoekschrift is gebleken dat onder de ondertekenaars geen 20 zuiver Indianen waren, maar wel veel bastaarden. Dit kwam door de vermenging met negers, mulatten, mestiezen, enz. De vader van één van de ondertekenaar, Jacob Gomes, was een mesties van het eiland. Een schoolmeester uit Curaçao genaamd Buskop, die een mesties Indianin van Bonaire tot bijzit had, stelde het verzoekschrift op. (B. d. G. F.. "Geschiedkundige Sprokkelingen: De Indianen Op Bonaire". De West-Indische Gids 24 (1942): 251–256).

Van januari 1807 tot 27 mei 1815 was Jean François du Briel British superintendent op het eiland en van 29 oktober 1805 tot 27 mei 1815 was Johannes Hzn. Palm interim.

Na het vertrek van de Engelsen werd hij als vice-commandeur van Bonaire aangesteld. Palm woonde in Rincon. Lang is hij niet gebleven, want hij werd ongeveer een jaar later ontslagen. Hij is de vader van de bekende Jan Gerard Palm van de danza Erani Ta Malu Shon.

Beetje bij beetje naderen we het geboortjaar van Stefanus Martien Anthony. Het was in de periode dat de Engelsen op Bonaire zaten. Het eiland viel wederom in handen van de Engelsen, die daarmee de macht van Frankrijk in Europa probeerden te beperken. De bezetting van het eiland volgde kort op de verovering van Curaçao, onder commando van Sir Charles Brisbane op Nieuwjaarsdag 1807. Het gehele eiland, met de daarop wonende gouvernementsslaven, werd aan Joseph Foulke verhuurd voor een vaste jaarlijkse huurprijs van 4000 guldens. Voor dat bedrag kreeg hij genot van alles wat het eiland te bieden had, inclusief 300 slaven. Het enige wat hij had te doen, was goed voor de slaven zorgen. Foulke had werkers nodig op het eiland. Er waren mensen die graag naar Bonaire wilde gaan om daar voor

hem te werken. De vestigingsverbod begon af te zwakken.

Joseph Foulke was een energieke Noord-Amerikaanse reder, geboren op 19 november 1769 in New Jersey. Een zakenman, eigenaar van Joseph Foulke & Sons Shipping, New York, directeur van Hope Insurance Company, zat in het bestuur van de City Bank en had een scheepswerf op Curaçao. Zijn overgrootouders immigreerden vanuit Wales naar Philadelphia. Toen Foulke 31 jaar oud was trouwde hij met Charlotte Brion.

De huwelijksceremonie gebeurde op de plantage Rozentak, ook wel genoemd Roose Tak; het landgoed van Brion op Curaçao. Charlotte was de vijftienjarige dochter van Pierre Louis Francis en Maria Detrox-Brion. Ja, Maria Detrox-Brion was de zus van de bekende Almirante Pedro Luis Brión, rechterhand van de Venezolaanse vrijheidsstrijder El Libertador Simon Bolivar. De ouders van Pedro Luis hebben hun oorsprong ergens in het zuiden van Nederland.

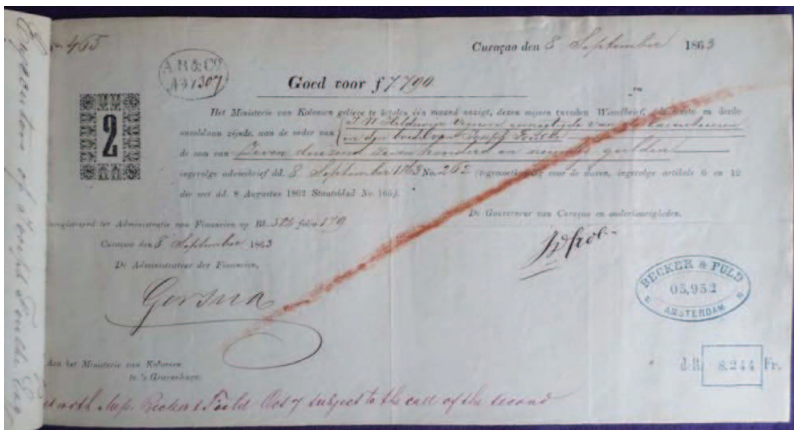
Joseph en zijn vrouw woonden op Curaçao, maar reisden regelmatig naar New York. Uiteindelijk verhuisde hij in 1817 met de hele familie naar die stad. Bonaire werd voornamelijk voor de exploitatie van hout gebruikt. Veel mensen wilden graag naar Bonaire gaan om voor Foulke op het eiland te werken en ondanks het vestigingsverbod gingen toch steeds meer personen zich op het eiland vestigen. In de periode 1810 – 1816, werden veel bomen op Bonaire gekapt. Het ging vooral om de verfhout. De rest werd voor houtskool, brandhout voor het garnizoen en de bouw van oorlogsschepen gebruikt. Zo te begrijpen heeft men flink huisgehouden in de boomrijke natuur van het eiland. Het eiland had van de Spanjaarden toch al de naam ‘Isla Inutil’, waardeloos eiland gekregen. Zo nutteloos was het eiland echter niet, want Foulke heeft veel geld verdiend met verfhout en in de slavenhandel. Er bestond een sterk vermoeden dat ambtenaren werden omgekocht om deze plunderpraktijk toe te laten. Het was een groot geluk voor het eiland dat door gebrek aan scheepsruimte en verscheppingsfaciliteiten dit onoordeelkundig kappen van bomen werd aferemd. Anders had Joseph Foulke het hele eiland leeg geplunderd. Ongetwijfeld hebben zijn activiteiten in de Kolonie een goede bijdrage geleverd aan het aankopen van het Gracie Mansion in 1823. Na zijn vertrek bleef zijn bedrijf zaken doen met de Kolonie. Volgens een publicatie in de New-York Daily Tribune

van 7 november 1843 leverde in oktober 1843 het schip Sehr Sage, Kirbv, 25 ds fm Bonaire, salt to Joseph Foulke & Son.

Joseph stierf op 20 februari 1852 in New York City. Op woensdag 1 februari 1860 werd In Scharloo, op de Scheepstimmerwerf die bekend stond als "de Werf van den Heer Joseph Foulke", in publieke veiling zijn huis en een van zijn loodsden verkocht.

In veel opzichten waren de praktijken van Foulke op Bonaire een voorbode van latere gebeurtenissen die zich in de loop van de negentiende eeuw zouden afspelen. "Overheden en particuliere ondernemingen pikten overzeese gebieden in zonder dat zij de soevereiniteit verkregen, louter met het oog op snel geld verdienen", hoorde ik iemand vanuit een steeg roepen.

Om even terug te komen op die kwestie van honger in 1805: waarom Changuion vond dat de mensen honger leden is mij niet duidelijk geworden. Zelf kan ik alleen maar denken dat men toen al bewust of onbewust een behoefte aan het kweken was.

Wisselbrief ondertekend op 8 september 1863, met het bedrag op de brief van 7.790 gulden die werd uitgeschreven en ondertekend door de Gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden dienende als compensatie voor de "Opheffing der slavernij".

Bij de overname van het eiland door het Koloniale Bestuur stond in de "Instructie voor de overname" uitdrukkelijk vermeld dat het rapport moest worden uitgebracht over de "echte